

SIRPALEITA

Eräänä syyskuun iltana onnistuin saamaan vuoden alkupuoliskolla ilmestyneen Radio-OH:n käsiini. Lehti oli erään arvoisan kollegan, jolla oli ollut onni pistäytyä välillä kotimaassakin. Allekirjoittaneella ei ole ollut siihen tilaisuutta koko suursodan aikana. Kuten huomasin, oli liitonime viettänyt onnistuneen 20-vuotis juhlasa.

Minun, kuten niin monen muun merellä olevan ammattiveljen mieleen on tullut, että kun me joskus täältä palaamme kotiin rintamalla olleiden pariin, saamme ehkä monasti kuulla, tai ainakin tuntea sisimmässämme jonkinlaisen vihjauksen siitä, että "missä te olitte silloin, kun me puolustimme kotejanne". Sillä kaikkien "horisonttiin" ei mahdu, että merelläkin voisi olla jotain vaaroja. Monen mielestähän merimiehet viettävät vain iloista elämää ja ansaitsevat suuria rahoja. Samoin saamme varmasti kuulla monet tarinat ansaituista kunniamitalleista, jotka koristavat asianomaisten rintaa. Ehkä joltakin huomautuksenkin, että tällaisia ei "pakoon lähteneille" anneta. Tällaisten huomauttajia ei tietysti voi ottaa täysin vakavalta kannalta, mutta kuitenkin eivät huomautukset tule niiden kohteiden mieltä ylentämään.

Välirauhan aikana yleisradion taholta huomattiin, että taitaa Suomelle olla merimiehistäänkin jonkinlaista hyötyä. Niinpä saatiinkin kuulla pieni ohjelma, joka oli varattu varsinaisesti merimiehille. Silloin saivat arvoisat ohjelmapäälliköt yleisradiossa olla tietoisia siitä, että heillä oli 100 % kiitollinen kuulijakunta. Kun uusi sota syttyi, supistui ohjelma hätäiseksi tervehdyksen luvuksi. Se oli jälleen kylmä ryöppy niskaan. Mutta onhan se niinkin, että "siltä, jolla vähän on, sekin pitää pois ottettaman".

Lehdestämme sain lukea, että liiton taholta oli alustettu kysymys muistotaulun aikaansaamiseksi kaatuneille virkaveljille. Ajatus sinänsä tuntuu kunnioitusta herättävältä, sehän on ainoa kaunis tapa, jolla heidät voidaan ikuistaa liiton taholta liiton jälkeen jääneille jäsenille. Sitten oli myös kirjoitus, että hankittaisiin jonkinlainen muistomitali niille virkaveljille, jotka määrättynä aikana olivat palvelleet merellä. Ainakin allekirjoittaneesta se tuntuu jonkinlaiselta lohdutukselta ja herättää mielihyvää sinä suhteessa, että ei meitäkään sentään aivan nollina taideta pitää liiton eikä ehkä muidenkaan "maarapujen" mielestä. Toivottavasti siitä tulee myös tosi.

Kahden edellisen asian johdosta tuli allekirjoittaneen mieleen eräs ryhmä, joka on ehkä jäänyt varjoon, nim. se, joka sodan vuoksi on menettänyt henkensä merellä. Laiva on joko ajanut miinaan, torpedoitu tai pommitettu upoksiin. Eikö meidän olisi muistettava juuri näitä virkaveljiä? He ovat uhmanneet sodan kaikkia vaaroja merellä. Eivätkö he olleet toimittamassa kotimaahan niin sota- kuin muitakin tarpeita, joita niin kipeästi kansamme tarvitsi? Eivätkö he uhranneet henkeänsä isänmaan ja koko kansan puolesta? Eivätkö he uhranneet henkeänsä juuri sillä toimialalla, joka on meille kaikille yhteinen? Eikö näillekin virkaveljille voitaisi ajatella jonkinlaista muistotaulua, jossa he olisivat aina muistuttamassa meitä velvollisuutemme täyttämisestä. On kyllä totta, että nämä eivät menettäneet henkeänsä vihollisemme toimesta, ehkä ei oma maamme silloin ollut sodassakaan, mutta he liikkuiivat kuitenkin isänmaan asiassa sotavaaran uhatessa. He eivät väistyneet. Tähän tauluun olisi tilaa myöskin kaupallisen lentoliikenteen palveluksessa henkensä menettäneille virkaveljille. Ehkä joku on jo tällaisenkin ehdotuksen tehnyt. Toivottavasti asia tulee esille jossakin liiton kokouksessa, jolloin vanhemmat ja viisaammat päättävät asiasta. Siksi toivon, että tämä kirjoitus

ERIKOINEN KUNNIAMERKKI MERIMIEHILLE

Ruotsin hallitus on kuluvaan vuoden alkupuolella perustanut erikoisen mitalin kauppalaivaston merimiehiä varten, joka jaetaan niille, jotka vaarallisissa olosuhteissa huomattavalla tavalla ovat myötävaikuttaneet aluksen pelastamiseen, tai jotka virantoimituksessaan ovat osoittaneet erikoista urhoollisuutta j.n.e.

Suomen Laivanpäälystöliitto on Valtioneuvostolle jättämässään kirjelmässä ehdottanut erikoisen kunniamerkin perustamista myöskin Suomen kauppalaivaston merimiehiä varten. Ehdotuksen mukaan olisi näitä kunniamerkkejä jaettava erikoisesti niille, jotka merisodan vuoksi ovat saaneet ruumiinvammoja. Edelleen sodan vuoksi henkensä menettäneiden omaisille sekä aluksien päälystölle ja miehistölle, jotka erinomaisella neuvokkuudella, erittäin kunniaakkaalla velvollisuutensa täyttämällä tai rohkeudella ovat ansainneet tällaisen kunniamerkin.

Ehdotus on mielestämme varsin kannatettava, mutta valitettavasti ei tiedossamme tällä hetkellä ole, miten siihen asianomaisella taholla on suhtauduttu.

SUUNTIMINEN, JOKA PITI PAIKKANSA

Pääsiäisenä olimme vielä kaukana Atlantilla, mutta toisena pikkupyhänä meidän piti merikortin mukaan olla suunnilleen Fär-saarten korkeudella. Kovan lumipyryn vuoksi mitään maita ei kuitenkaan näkynyt, vaikka kiikareilla koetettiin etsiä jotain kiinteää kohtaa lumipyryn seasta. Aamupäivällä oli aurinko pilkistänyt hiukan aikaa, ja sillä ajalla perämies oli ehtinyt ottamaan latitudin ja longitudin, ollen varma asemastamme.

Mutta päätinpä tarkistaa paikan, jossa olimme tai ainakin piti olla. Vanhassa OH:ssa oli HBG:n ensimmäisiä suuntimislaitteita, jonka tarkkuuden nyt aion panna koetukselle. Oli kovanpuoleinen merenkäynti ja jo alusta alkaen oli otettava huomioon, että suuntimisesta ei kenties tule tarkka. Ensimmäisen suuntiman otettuani arvelinkin olevani peräti väärässä, niin suuri ero oli "todellisen" ja "oletetun" paikan välillä. Mutta kun kaksi seuraavaa suuntimaa osoitti aivan samalla tavalla, olin asiastani varma, ja kun perämies, joka oli seurannut hommiani näki, että hänen määräämänsä asema ei pitänytkaan paikkaansa, muutti hän kurssin.

Kuten kai useat kauppalaivojen sähköttäjät ovat saaneet kokea, katsotaan suuntimislaitteita yleensä suurella epäilyksellä ja herrat perämiehet eivät ota uskoakseen niihin. Mutta tällaiset tapaukset, josta tässä lyhyesti kerroin, parantavat tilannetta ja asettavat suuntimislaitteen sille kuuluvaan arvoon merenkulkijain turvana.

"Osku".

onnistuu pääsemään lehtemme palstoille, sillä voisihan sattua, että se ennen sitä "torpedoidaan" paperikofiin.

Parasta toivon liitollemme, sekä tehden kunniaa niin virantoimituksessa kuin rintamalla kaatuneille arvoisille virkaveljille.

V. J. son.

Onko

HIRSCHMANN

parempi?

SEHÄN ON SELVÄ!

HIRSCHMANN-pistokkeiden kierteethän eivät säry
heti ensi väännöllä, vaan kestävät vuosien rasitukset.

HIRSCHMANN-
pistokkeita myy tukuttain

Uussähkö Oy.

HELSINKI

Uusi osoite: Mikonkatu 15. B. 63 - Vaihde 61 806

RYSSIEN RAUKKAMAINEN TIHUTYÖ

Liikennekone KALEVAN tuhoutuminen selvitetty

Kuten muistamme, tuhoutui kesäkuun 14 p:nä 1940 Suomenlahden yllä miehistöineen ja matkustajineen Aero Oy:n liikennekone Kaleva matkallaan Tallinnasta Helsinkiin. Konetta ohjasi kapteeni Bo von Willebrand ja radiosähkötäjänä toimi luutnantti A. Launis, matkustajina oli koneessa kaksi saksalaista, kaksi ranskalaista, yksi amerikkalainen, yksi ruotsalainen ja yksi virolainen, jotka kaikki vaipuivat koneen mukana syvyyksiin.

Heti tämän järkyttävän tapauksen jälkeen aavistettiin, että ryssillä oli osuutensa tapahtumassa ja niinpä asetettu tutkijalautakunta totesikin, että onnettomuuden syynä oli jokin ulkopuolinen tekijä, jota riittävien todistusten puutteesta ei kuitenkaan voitu varmuudella määritellä.

Kuluvan vuoden alkukesällä selvisi tapaus täydellisesti ev. luutnantti Paavo Wariksen tavatessa toukokuussa Helsingissä Saksan alamaisen hra Buschmannin, joka kulkulaitosministeriön määräämässä kuulustelussa on kertonut tapahtumasta seuraavaa:

"Olin "Kalevan" onnettomuuden sattuessa purjelentoilmailun johtajana Tallinnassa. Eräs purjelentäjästäni, Harald Mang, suoritti asevelvollisuuttaan Kerin majakassa. Tämä Mang seurasi Kerin majakan tornista k.o. tapausta voimakkaalla kaukoputkella koko ajan, ja kertoi minulle siitä seuraavasti:

"Noin 10—14 päivää ennen "Kalevan" tuhoa partioi 1—2 sukellusvenettä Tallinnan—Helsingin lentolinjan reitillä Viron rannikosta puoleen väliin Suomenlahtea. Kesäkuun 14 p:nä 1940 näin "Kalevan" saapuvan Viron rannikolta, ja kahden SB-2-tyyppisen pommituskoneen lähestyvän sitä molemmilta puolilta, jääden lopulta n. 50 m:n etäisyydelle siitä. Tätä "laivuelentoa" jatkui lähelle Pranglia, jolloin toinen SB-2 laskeutui alemmaksi, ja heti sen jälkeen toisesta, asemaansa jääneestä koneesta kohosi kk-ampuja torniinsa ja ampui konekiväärillään samalla korkeudella, 50 m:n päässä vieressä lentävää "Kalevaa". Lento jatkui ammunnan jälkeen Pranglin yli arviolta n. 2—3 meripenikulmaa, jolloin sama SB-2 tulitti "Kalevaa" toisen kerran. "Kaleva" jatkoi kuitenkin lentoaan edelleen, n. 400—500 m:n korkeudessa. Ammunnan suorittanut SB-2 laskeutui nyt alemmaksi, ja toisella puolella lentänyt kone nousi "Kalevan" viereen vastaiselle puolelle, ja suunnilleen Kerin yläpuolella avasi se vuorostaan tulen "Kalevaa" vastaan. Lyhyen aikaa tämän jälkeen pysähtyi "Kalevan" vasen moottori, alkoi näkyä savua ja tulta, ja kaartuen vasemmalle "Kaleva" syöksyi mereen. Onnettomuuspaikan lähistöllä 3—4 mpk päässä oli virolaisia kalastajia, jotka moottori-veneillään kiiruhtivat paikalle ja alkoivat kerätä pinnalla kelluvia esineitä. Mutta pian saapui paikalle venäläinen sukellusvene, otti näiltä pelastetut esineet ja karkoitti kalastajat paikalta, jatkaen itse etsiskelyä. Muuan kalastaja oli piiloittanut erään saksalaisen matkustajan nahkasalkun, jota sukellusveneen miehet eivät löytäneet, ja jätti sen sitten Viron rajavartioviranomaisille Kerissä. Minä pidin salkussa olleen visiittikortin muistona. Sama kalastaja oli myös pelastanut erään lentokoneen osan, jota en osaa määrittellä, mutta siinä oli selvästi havaittavissa tiheässä luodin reikiä."

VIESTITOIMINTA ARMEIJAN JOHTAMISEN TÄRKEIMPIÄ APUKEINOJA

TK-rintamakirjeenvaihtajalta

Nykyaikainen toimiva armeija joutuu käyttämään hyväkseen uusimpia teknillisiä keksintöjä mitä moninaisemmalla tavalla. Vähintään yhtä paljon kuin varsinaisia tuhoamisvälineitä, erilaisia aseita tarvitsee armeija monenlaista yleishyödyllistä kalustoa, mistä tiedotus- eli viestivälineet muodostavat erittäin huomattavan ja tärkeän osan.

Viestitoimintaa voidaan pitää armeijan johtamisen tärkeimpänä apukeinona. Viestiyhteydet muodostavat armeijan keskushermoston. Yhteyksien katketessa armeija on kuuro ja sokea, jää ilman yhtenäistä johtoa ja joutuu hajalleen. Ja sellainen armeija on määrätietoisesti toimivan vihollisen armoilla.

Siksi viestitoiminnassa käytetäänkin kaikkia mahdollisia viestivälineitä, joista puhelin, radio ja kaukokirjoituskoneet ovat tärkeimmät.

Viestimiesten on seurattava kaikkia armeijan ja sen osien liikkeitä. He seuraavat maavoimia kiinteästi, vetävät johtojaan etulinjoista ylimpiin esikuntaportaisiin, työntävät radioasemiaan mahdollisimman syvälle eteen, ovat tärkeänä tekijänä tykistön tulenjohtoon toiminnassa, pitävät yhteyksiä lentokoneisiin, välittävät nopeasti tietoja kaikkien eri johtoportaiden välillä j.n.e.

Vihollinen tekee tietenkin kaikkensa viestiyhteyksien hävittämiseksi. Viestimiesten on huolehdittava siitä, että kakenneet yhteydet mahdollisimman nopeasti korjataan. Esim. tykistön tulenjohtueesta patteriin saattavat langalliset yhteydet tykistötaistelun aikana katkeilla ehtimiseen. Viestimiesten on nämä yhteydet korjattava pahimmassakin kranaattisateessa, sillä ilman niitä on oma tykistö sokeana. Samoin tankit hävittävät alituisen yhteyksiä etulinjoista taaksepäin. Viestimiesten on vastattava siitä, etteivät nämä katkokset jää pitkäaikaisiksi.

Viestiasastojen on suunniteltava ja rakennettava viestiyhteydet ja huolehdittava viestityksestä. Tämän vuoksi sisältyy viestitoimintaan mm. myös salakirjoitus ja salakieli, jotka muodostavat oman suuren alansa.

Turhaan ei sanotakaan, että viestitoiminta on armeijan vaativimpia ja työteliämpiä aloja. Toissa talven sota oli viestitoimin-

nan kannalta erityisen vaikea yhteyksien tavattoman särkymisen vuoksi etulinjoista kotialueelle saakka. Vihollisen silloinen murskaava ylivoima ilmassa ja tykistötoiminnassa oli tähän suurimpana syynä. Nykyinen sota taasen asettaa viestitoiminnalle erityisen suuria vaatimuksia yhteyksien alituisen kasvamisen takia. Armeijan nopean etenemisen vuoksi on linjoja jatkuvasti rakennettava yhä pitemmälle ja pitemmälle. Samalla on entisiä korjattava, purettava ja johdettava uusiin paikkoihin. Juuri paikoilleen saadut radioasemat on melkein samassa asennettava uudelleen kuljetusvälineisiin ja vietävä jälleen eteenpäin. Alati on oltava liikkeessä. Yhteyksien on säilyttävä etenivätpä joukot kuinka nopeasti tahansa!

Vaikka viestivälineet eri aselajeissa ovatkin pääasiassa samantlaiset, niin viestitoiminnalle asetetaan kuitenkin erilaisia vaatimuksia riippuen aselajin toimintamuodoista.

Ilmavoimissa on viestitoiminta esim. melkoisen erikoislaatuista välimatkojen pituuden, yksikköjen liikkuvaisuuden ja toiminta-alueen laajuuden vuoksi, sillä ilmavoimien toiminta-alueena on koko maa sekä lisäksi suuret vihollisalueet. Ilmavoimien puhelinverkosto, johon käytetään jo valmiita sekä rakennetaan lisäksi omia yhteyksiä, on erityisen laaja. Ilmavoimilla on myös oma kaukokirjoitinverkostonsa. Radioverkossa on sekä sotilas- että siviili-ilmailuverkosto.

Ilmavoimissa on toiminta yleensä nopeampaa kuin missään toisessa aselajissa, joten viestiyhteyksiltäkin vaaditaan mahdollisimman suurta toimintakykyä.

Maassa ilmavoimien viestitoiminta jakaantuu kahteen suureen ala-alueeseen: yhteyksien ylläpitoon varsinaisiin lentojoukkoihin sekä ilmavalvontaan ja ilmatorjuntaan.

Juuri lentojoukkojen vuoksi ei luonnollisestikaan tulla toimeen yksinomaan langallisten yhteyksien varassa toimivilla viestivälineillä, vaan radiot muodostavat ilmavoimien viestitoiminnassa hyvin tärkeän osan.

Ilmavoimien liikkuvia radioasemia onkin tämän vuoksi sijoitettu eri puolille tärkeisiin maastokohtiin, ja niitä kuljetetaan jatkuvasti liikkuvan armeijan mukana, sillä lentojoukkojen toiminta ulottuu syvimmälle vihollisalueelle. Lentäjät ovat yhteydessä maa-asemiin, jotka välittävät tietoja edestakaisin, lentäjiltä saatuja tietoja taaksepäin ja lentäjille taasen käskyjä ja toimintaohjeita sekä tietoja ilmatilanteesta. Täten saadaan lentäjien toiminta mahdollisimman tehokkaaksi ja nopeaksi. Samalla lentäjien havainnot ja tiedustelutulokset joutuvat välittömästi maa-armeijan käytettäväksi.

Nykyaikaisessa sodassa on nopea ja tehokas yhteistoiminta eri aselajien välillä eräs menestymisen tärkeimpiä ehtoja. Juuri viestityksen avulla huolehditaan tästä yhteistoiminnasta. Mitä nopeammin viestitys toimii sitä tehokkaammin armeija hallitsee eri tilanteita. Useimmiten on vain minuuteista tai sekunneista kysymys, jotta jokin vastatoimenpide onnistuu. On siis luonnollista, että viestitoiminnalle asetetaan erittäin suuret vaatimukset. Vihollisen toimenpiteistä on lentokoneiden avulla ja viestiyhteyksien välityksellä usein saatu niin nopeasti tieto, että on ajoissa voitu ryhtyä tehokkaisiin vastatoimenpiteisiin.

Hyvin tärkeän ja suuritoimisen osan viestitoiminnassa muodostaa välineitten huolto. Sen ymmärtää jokainen nykyaikainen ihminen, joka on nähnyt edes tavallisen yleisradiovastaanottimen. Sotatoimissa käytettävät välineet ovat yleensä paljon monimutkaisempia ja suurempia yksinomaan senkin vuoksi, että varsinaisten kuuntelulaitteiden lisäksi tarvitaan myös lähetyslaitteita. Viestivälineet ovat rakenteeltaan sangen herkkiä ja arkoja. Sodassa niiden rikkoutumismahdollisuus jo yksinomaan kuljetuk-

Näin kertoi purjelentäjä Mang opettajalleen. Suomen hallituksen tietoon on lisäksi tullut, että sen jälkeen kun koneet olivat poistuneet itään, saapui tapahtumapaikalle ryssäläinen sukellusvene Q 301 ja nosti postin, joukossa runsaasti diplomaattipostia, kaikkiaan 109 kg. Posti luovutettiin kesäkuun 15 p:nä 1940 klo 7,05 eräälle alukselle, joka vei sen Kronstadtiin. On helppo arvata, ettei Neuvostoliitto palauttanut tätä diplomaattipostia, vaan halukkaasti tutki postisäkkien sisältöä.

Tällainen häikäilemätön menettely on ominaista vain petomaisille neuvostoryssille, jotka kuitenkin nyt, onneksi koko maailmalle, ovat lopullisesti joutuneet tilinteolle niin tästä kuin lukemattomista muistakin tihutöistään.

Mainittakoon, että Ylipäällikkömme on suonut rouville von Willebrand ja Launis IV. luokan Vapaudenristin mustassa nauhassa kannettavaksi kunnioituksen osoituksena heidän miestensä viimeiseen saakka suorittamasta velvollisuudesta isänmaamme hyväksi.

S. H. O. Y.

KOROITTAO OSAKEPÄÄOMANSA JA SUURENTAA LAIVASTOAN

Ylimääräisessä yhtiökokouksessa lokakuun 7 pnä päätti S.H.O.Y. koroittaa osakepääomansa 75 miljoonasta markasta 125 miljoonaan markkaan antamalla 50,000 kantaosaketta.

Yhtiökokous vahvisti lopullisesti erinäisiä muutoksia yhtiöjärjestykseen sekä hallintoneuvoston ehdotuksen Rederi A.B. Deepseatraderin ja Ivalon Laiva O.Y:n yhtymisestä S.H.O.Y:hyn. Ensimmäinen yhtiö omistaa höyrylaiva "Karinin" ja jälkimmäinen höyrylaiva "Ivalon". Näitä aluksia lukuunottamatta on S.H.O.Y. lisännyt laivastoaan ostamalla merenkulkuneuvos Antti Vihurilta tämän omistamat höyrylaivat Wappu, Wiides ja Wikla (O.Y. Wilke).

S.H.O.Y. tulee ottamaan haltuunsa merenkulkuneuvos Vihurin osuuden Hampurin linjan liikenteessä.

MUISTATKO SÄÄNNÖT?

On mielestäni asiallista palauttaa mieliin eräs SRL:n säännöistä, jotka ehkä ovat unohtuneet, mutta jotka kuitenkin ovat sangen tärkeitä Liiton pystyssäpysymiselle ja tehokkaalle toiminnalle.

Sääntöjen II luku on tarkasti huomioitava. Se koskettaa jäsenmaksukysymystä ja siinä asiassa yleensä ollaan liian leväperäisiä. Liittomme johtokunta on niin hyväsydäminen, ettei se mitenkään jäsenmaksujen maksamattomuuden vuoksi haluaisi ketään eroittaa, vaikka sillä siihen onkin täydet valtuudet. Jokainen tietää, että SRL ei ole rikas, kenties pikemmin päinvastoin, ja siksi jokaisen jäsenen tästä lähtien, Liiton taivaltaessa kolmatta vuosikymmentä, on muistettava, että jäsenmaksut ON MAKSETTAVA siihen päivään mennessä, jonka sihteeri on määrännyt viimeiseksi maksupäiväksi. Jättäkäämme nyt kertaikkiaan rästit pois päiväjärjestyksestä, sillä se on jokaisen ehdoton velvollisuus niin rauhan kuin sodankin aikana.

Jäsen.

sisä on erittäin suuri, joten välineistön huolto on erityisen monipuolista, tarkkaa ja suurta huolellisuutta vaativaa työtä.

Viestitoiminta on epäkiitollista ja vastuunalaista. Jos yhteydet toimivat ja kaikki sujuu laskelmien mukaisesti, niin hyvä on: silloin ei viestimiehiä huomatakaan. Mutta auta armias, jos linjat ovat poikki, ukkonen sotkee kaukokirjoitinkoneet ja radiot räti-sevät tai kuuluvat heikosti! Silloin viestimiehet ovat helteessä. Heidän vastustajanaan ei näet ole yksinomaan vihollinen, vaan myös sääät, ilmastovaihteluineen ja ilmakehähäiriöineen, myrskyt ja jopa aurinkokin ovat vastuksia, joita vastaan viestimiehet alituisen saavat taistella. Viestimiesten pitäisi hallita ilmojakin jotta heihin oltaisiin tyytyväisiä! Heidän pitää kyetä helvetillisimmässäkin tulossa pysyttämään yhteydet eheinä. Mutta tämä on luonnollista, sillä ilman viestiyhteyksiä on armeija kuuro ja sokea. Viestiosastot muodostavat armeijan keskushermoston, siksi he saavat kokea myöskin hermoiskut. Ja siksi on viestimiestenkin aina yritettävä kaikkensa ja vielä vähän enemmänkin yhteisen suuren asian puolesta. — J. I.

LEHTEMME LUKIJOILLE, ILMOITTAJILLE JA AVUSTAJILLE

Koska toimituskuntamme ja avustajamme ovat saaneet jälleen vaihtaa kynän miekkaan, on lehtemme yksi numero tänä vuonna jäänyt ilmestymättä, jota valittamme.

Aineiston puutteen vuoksi on tämänkin numeron sisällössä paljon toivomisen varaa, mutta lukijakuntamme taholta tulleiden useiden kyselyjen johdosta olemme sen kuitenkin julkaisseet.

Uskomme, että lehtemme ystävät ymmärtävät nykyisistä olosuhteista johtuneet vaikeutemme.

Samalla lausumme arv. toimituskuntamme jäsenille sekä muille avustajillemme toivomuksen, että he vaikeista olosuhteista huolimatta koettaisivat muistaa julkaisuaamme, jotta sen säännöllinen ilmestyminen olisi mahdollista, sillä aiheita lienee kyllä kertynyt sekä rintamalla että rintaman takana.

Toimitus.

Isänmaan puolesta

Toivo Henrik Ryhänen.

Luutnantti, radiosähkötäjä *Toivo Henrik Ryhänen* laatu iärintamalla 16. 7. 41. Hän oli syntynyt Kuopiossa 27. 11. 16 ja suorittanut II lk. radiosähkötäjäätutkinnon 1940, jonka jälkeen toimi maatoimipaikassa Turussa.

Vänrikki, radiosähkötäjä *Toivo Hugo Heinonen* kaatui tiedusteluretkellä kaakkoisrajalla 29. 6. 41. Hän oli syntynyt Jyväskylässä 6. 8. 18, ja suorittanut II lk. radiosähkötäjäätutkinnon 1938, jonka jälkeen toimi sähkötäjäänä kauppa-aluksissa, viimeksi S/S Kasteessa.

Teemme kunniaa isänmaan vapauden ja Suur-Suomen puolesta kaatuneille.

OIVA IISAKKI LITTUNEN

Kun S/S Daphne'sta, joka läksi noin 20/3 —41 Amerikasta hiililastissa eurooppalaiseen satamaan, ei sen jälkeen ole saatu minkäänlaisia tietoja, on aluksen katsottava tuhoutuneen miehistöineen. Laiivan radiosähkötäjä on helmikuusta 1938 saakka ollut radiosähkötäjä Oiva Iisakki Littunen, joka aikaisemmin on toiminut S/S Inga'ssa ja S/S Telma'ssa. Hän oli syntynyt Kurikassa 19 pnä tammikuuta 1911. Käytyään keskikoulun Kristiinan yhteiskoulussa, hän suoritti II lk. kansainvälisen radiosähkötäjäätutkinnon 22 pnä joulukuuta 1937, josta saakka on kuullut jäsenenä Suomen Radiosähkötäjäliittoon.

Kunnioituksemme toimipaikalleen kaatuneelle jäsenellemme.

KIRJALLISUUTTA

J. Rissanen: Radioteknikon opas, 216 siv. Arvi A. Karisto Oy, Hämeenlinna.

Yli-insinööri J. Rissanen uusi kirja, Radioteknikon opas, on, kuten nimikin osoittaa, tarkoitettu käytännön radiomiehille oppaaksi ja oppikirjaksi. Se sisältää suurinpiirtein sen oppimäärän radiotekniikassa, joka kuuluu kansainvälisen radiosähkötäjäätutkinnon vaatimuksiin. Lyhyesti ja ytimekkäästi käsitellään kirjassa nykyaikaisen radiotekniikan pääperiaatteet, joten sitä voitaneen menestyksellä käyttää myöskin opetustarkoituksiin.

Radiosähkötäjat, -amatöörit, -teknikot ja muutkin radiotekniikasta kiinnostuneet hankkivat luonnollisesti tämän ansiokkaan kirjan, jonka Suomen Radiosähkötäjäliiton kautta saa alennettuun hintaan, mk. 30: — ynnä mahdolliset postikulut.

Merkitsemällä Työn ja taistelun lainaa olet mukana Isänmaasi suuren tulevaisuuden luomisessa vaikka olosuhteiden vuoksi et olekaan päässyt tulilinjoille

VIESTILAUKKU

MIETTEITÄ NYKYHETKELLÄ

Liittomme jäsenetkin ovat jälleen lukuisasti astuneet palvelukseen suorittamaan omaa osuuttaan kansamme suuressa taistelussa vapautensa puolesta. Kuitenkaan ei monellekaan meistä tule tilaisuutta taistella ase kädessä, vaan suurimmaksi osaksi suoritamme asepalveluksemme entisten, tavallaan tuttujen rauhanaikana opittujen tietojen ja taitojen edellyttämässä tehtävissä. Nykyaikainen sota, tekniikan, teknillisten laitteiden ja motorisoitujen armeijoiden sota, on uusine taistelumuotoineen siirtänyt historian lehdille vanhat käsitykset sodasta ja sodankäynnistä.

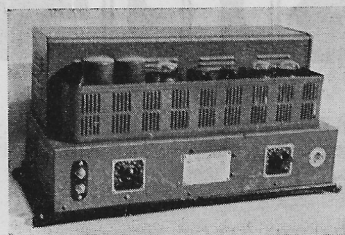
Sodan lakihan vaatii että annetut tehtävät, ajatellen suurissa puitteissa, suoritetaan niin, että ne onnistuvat, ellei, on seurauksena — häviö. Edellytyksenä tehtävän voittoon viemiseksi on yhtenä tärkeänä vaatimuksena kunkin yksilön oman pienen tehtävän täsmällinen, oikea ja ehdottomasti varma suoritus. Näin ajatellen on meikäläisten sijoitus sodanaikana radiotehtäviin ainoa oikea ja luonnollinen. Muistuu mieleen usean viime talvisotamme aikana ulkomerillä purjehtineen radiosähkötäjän maininta, miten palava halu kaikilla oli päästä Suomeen, päästä rintamalle. Koko ajatus sodasta oli kiteytynyt sanaan rintama. Kun sitten mainitsi heille, että tuskinpa asianomainen päästyään kotimaahan, olisi päässyt rintamalle, vaan olisi joutunut varmastikin joihinkin radiotehtäviin, oli useimmissa tapauksissa pidettävä pitemmän puoleinen esitelmä, miksi ei juuri hän olisi päässyt rintamalle. Jokainenhan oli tietoinen, että sähkötäjät sodan aikana, olivatpa sitten maalla tahi merellä, suorittivat tärkeätä tehtävää, johon vain juuri he pystyivät. Pystyivät suorittamaan tehtävänsä siten, että suoritus oli varma ja oikea. Niinpä merellä toimivatkin viime talvisotamme aikana vaarallisilla matkoillaan suorittivat tekoja, jotka olivat tasavertaisia rintamalla taistelleiden aseveljien tekojen kanssa.

Nyt käynnissä olevan sodan aikana on ulkomerillä purjehtivien tovereittemme toiminta kotimaan hyväksi olosuhteiden pakosta tullut vaikeaksi. Olen kuitenkin vakuutettu siitä, että he itsekin ajatuksissaan seuraavat joka hetki kotimaan vaiheita näinä maamme historian suurina hetkinä. Ja kun jälleen avautuvat meriä nyt sulkevat esteet, ovat he taasen ensimmäisinä suorittamassa sitä tehtävää, joka ehkä silloin korvaa yhdellä iskulla sen, etteivät he saaneet elää mukamamme täällä tätä kesää ja syksyä.

*

Radio tehtävien ja henkilökuntineen on muodostunut sodan aikana yhdeksi tärkeäksi elimeksi kaikkien sotaa käyvien maiden yhteystoiminnassa. Sen käyttö on laajentunut mitä useammalle taholle. Tavalliselle kansalaiselle ei kuitenkaan sana radio anna juuri muuta kuvaa kuin ajatuksen yleisradiosta, jonka välityksellä hän joutuu tekemisiin radion kanssa. Ja kuitenkin radio joka hetki toimii mitä monilatuimmassa tehtävässä sodankäynnin välineenä. Maalla, merellä, ilmassa, etulinjoilla ja rintamien takana toimii kaikkialla lukematon joukko radiomiehiä, joiden tehtävistä ja suorituksista, ei juuri koskaan julkisuudessa mainita. Mielenkiinto radion käytön mahdollisuuksiin on kaikkialla lisääntynyt. Taistelevat maat käyttävät kaikissa muodoissa hyväkseen radion sille antamia mahdollisuuksia.

Meilläkin armeijassamme on paljon radiopalveluksessa olevaa henkilökuntaa, joiden joukossa on nuorta ainesta, jonka innostus ja luontaiset taipumukset viittaavat mahdolliseen radioalalle pyrkimiseen sodan päätyttyä. Tällaisen aineksen ohjaus oikealle uralle on varmaan yksi kiitollisimpia ja suurimerkityksellisimpiä tehtäviä kaikille jo aikaisemmin alalle antautuneiden työssä tulevaisuuden hyväksi. Armeijahan jo on aikaisemminkin ohjannut useimmat liittomme jäsenistä sähkötäjäuralle, samoin puhtaasti teknilliselle ja muulle käytännölliselle radioalalle. Kun kehitys jälleen on astunut huimaavan askeleen eteenpäin radion käytön laajentuessa on varmaa, että yhä useammat tulevat pyrkimään sodan loputtua radioalalle. Rajoitetusta toiminta-alastaan huolimatta liittomme ja sen yksityiset jäsenet voivat tehdä tälle nousuvalle radiopolvelle suuria palveluksia ohjaten ja opastaen sitä oikeaan suuntaan. Tällaisella työllä tekee yksityinen jäsenkin palveluksen radiotoiminnan eteenpäinviennissä maassamme.

RADIOLAITE OY

HELSINKI P - SILTASAARENKATU 1

Puhelimet: 74974 ja 74444

VALMISTAA muun muassa:

**VAHVISTAJIA
TASASUUNTAJIA
MUUNTAJIA**

Varastossamme erilaisia radiotarvikkeita

Moninaiset ovat olleet kahden viime vuoden vaiheet liittomme toiminnassa, vielä vaiherikkaampia yksityisten jäsentemme kokemukset suursodan pyörteessä. Ovathan jäsenemme joutuneet melkein joka paikkaan ja jokaiseen vaiheeseen tässä suursodan kaikkialle levittäytyvässä verkossa. Olen monasti ajatellut niitä mielenkiintoisia tapauksia, kokemuksia, seikkailuja ja elämyksiä, joihin jäsenemme kautta maailman ovat joutuneet ja miettinyt keinoja, miten voisimme kerätä ne muistiin sitä suurta historiaa varten, joka näinä ratkaisun vuosina kirjoitetaan. Jos löytäisimme oikean tavan millä saisimme kootuksi kultakin jäseneltämme itseltään kertomukset ja kuvaukset, mutta se tuntuu, tuntien poikien kirjoitusharrastukset, melko mahdottomalta. Mutta eiköhän tähänkin jonkinlainen ratkaisu löydetä kunhan saamme tilaisuuden asiaa enemmän pohtia. Näin ajateltuna tuntuu tämän asian esilleotto ehkä ennenaikaiselta, mutta kun joskus silloin tällöin tapaa ammattitovereita ja keskustelussa kuulee kaikkia ja kaikenlaisia mielenkiintoisia asioita, ei juuri muuhun tulokseen pääse, kuin että olisi koetettava saada edes osa näistä kokemuksista talteen.

Onni O. Aäri.

Kannattakaa

ilmoittajiamme

SUOMEN RADIOSÄHKÖTÄJÄLIITTO r.y. Kapteeninkatu 24 C 23, Helsinki B, puh. 22 830. Sähköosoite: Radioliitto, Helsinki.

LIITON TOIMIHENKILÖT: Sihteeri ja rahastonhoitaja: Erkki Koivisto, Kapteenink. 24 C 23, puh. 22 830, Helsinki B. Puheenjohtaja: Yrjö Luomanmäki, Mechelinink. 2 A 4, puh. 43 672, Helsinki. Varapuheenjohtaja: Tarmo Hartikainen, Väinämöisenk. 31 A, Helsinki.

Huom.! Lehteen tarkoitetut kirjoitukset on osoitettava toimittajalle, osoitteella: Yrjö Luomanmäki, Mechelinink. 2 A 4, Helsinki.

VIRKAMERKKEJÄ saatavana sihteeriltä. Lakkimerkin hinta on mk 75:— ja virkapuvun käsivarsinauhon hinta mk 80:—

LIITON TOIMIHENKILÖT: Johtaja: dipl.ins. V. Kärpinen, Töölönkatu 11 B 57, Helsinki. Sihteeri ja taloudenhoitaja: väin. Armas Häkkinen, Linnank. 16 A, Helsinki.

OSOITTEENMUUTOKSET: Jäseniä kehoitetaan heti osoitteen vaihduttua ilmoittamaan uusi osoitteensa liiton sihteerille.

RADIO OH: Jos lehti palautetaan liitolle erheellisen osoitteen tähden, lopetetaan sen postitus k.o. jäsenelle seuraavasta numerosta.

RADIO OH

Maamme ainoa radioteknillinen, erikoisesti lyhytaalto-tekniikkaa sekä laivaradio- ja amatööritoimintaa käsittelevä julkaisu.

Ilmestyy joka toisen kuukauden 15. pnä.

TOIMITUS: E. Kairenius (vastaava), os. Helsinki, Laivurinkatu 21 C7. Puh. 26 809.

ILMOITUSASIAT: Y. Luomanmäki, Puh. 43 672.

Ilmoituskäsikirjoitusten oltava toimituksen käytettävissä viimeistään viikkoa ennen ilmestymispäivää.

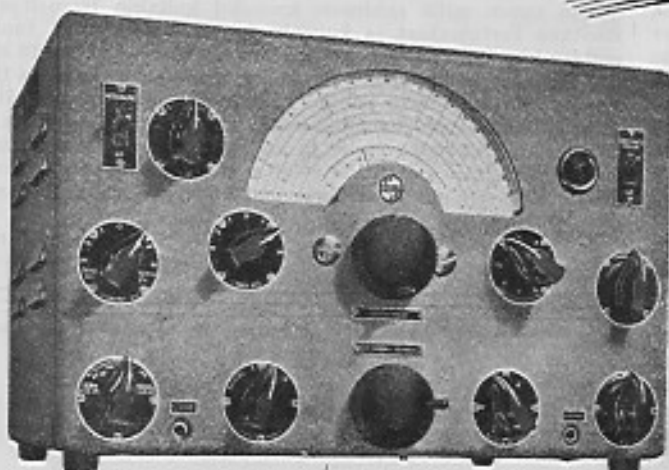
KIRJAPAINO: Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kirjapainon Oy. Puh. sarja 20 081.

PHILIPS

CR 101

LYHYTAALTOSUPER-VASTAANOTIN

SUOMALAINEN O.Y. PHILIPS

Helsinki - Fredrikinkatu 65 - Puh. 20 915

Jaksolukualue: 30—1,5 mJ/sek.

Herkkyys: Aaltolajeilla A₁ ja A₂ parempi kuin 1 μ V, lajilla A₃ parempi kuin 0,5 μ V.

Säädettävä nauhaleveys: neljä eri mahdollisuutta: 18—19 kJ/sek, 12—13 kJ/sek, 8—9 kJ/sek ja 3—4 kJ/sek. Viimeksimainittu mahdollinen kidesuodattimen avulla.

Viritys erittäin helppo. "Bandsread".

Jaksovakavuus erikolmen hyvä. 10% verkkojännitteen muutos ei aiheuta 1 kJ/sek suurempaa poikkeusta.

Automaattiseen äänenvoimakkuussäätöön voidaan valita kaksi aikavakiota: 3/4 tai 1/10 sek.

Paitsi edellämainittuja hyviä ominaisuuksia omaa Philips CR 101 paljon muita hienouksia.